
Středoškolák, nebo bakalář?

Středoškolák, nebo bakalář?

Vyšší odborné školy už si dávno našly svou pozici na českém vzdělávacím trhu. A to jak státní, tak soukromé. Hodnota diplomu z vyšších odborných škol pomalu stoupá. Jaký pro ně bude nový školní rok?

- Půlka mých spolužáků odešla
- Soukromé VOŠ se zaměřují na praxi. Nejlevnější jsou církevní

Podle předsedkyně Asociace vyšších odborných škol Markéty Pražmové bude školní rok 2004/2005 pro vyšší odborné školy přelomový. "Vzhledem k tomu, že jsme letošní studenty přijímali podle starého zákona a účinnost první vyhlášky nového zákona by měla nastat od 1. ledna, budou se v nastávajícím školním roce prolínat věci minulé s těmi současnými," tvrdí Pražmová. To pocítí například studenti, kteří v minulém roce neuspěli při absolutoriu, a budou muset zkoušky skládat postaru.

Nároky na studium se sníží

"Je to velký posun, na absolventy byly dříve vysoké, velmi striktní nároky. Student, který skládal absolutorium a nepovedla se mu jedna zkouška, musel dříve opakovat celé absolutorium. To už nebude platit," říká Pražmová. Školám také nezbude nic jiného než se vyrovnat se změněnými podmínkami a přizpůsobit jim rovněž dokumentaci - především budou muset získat akreditaci. A co je na novém zákoně nejdůležitější?

Návrh školského zákona stanoví například délku studia. Ta musí být dva až tři a půl roku. Jedním z asi nejvýraznějších pozitiv zákona určitě je, že deklaruje prostupnost mezi vyššími odbornými a vysokými školami. Podle Pražmové většina škol nový zákon přivítala i přesto, že jde vlastně o kompromis. Asociace si původně představovala, že zákon bude pro vyšší odborné školy samostatný, nebo nanejvýš společný pro VOŠ a vysoké školy.

Vyšší odborné školy byly na začátku devadesátých let příslibem do budoucna. A zdá se, že nemálo z toho, v co nastupující studenti doufali, se podařilo splnit. Tedy v některých směrech.

Počáteční nekritické nadšení pro ekonomické obory zchladil následný nedostatek pracovních příležitostí. A studenti, kteří doufali, že po absolvování tří či tří a půl roku studia budou moci navázat magisterským studiem na některé z vysokých škol, byli po absolutoriu zklamáni. Dnes je situace jiná a pozice vyšších odborných škol, zvláště na trhu práce, je o poznání pevnější. Jak ale bude vypadat spolupráce vysokých a vyšších odborných škol ve skutečnosti, se ukáže až za nějaký čas.

Skladba vyšších odborných škol se v České republice začala ustalovat. Objevilo se nejen technicky, ale rovněž umělecky zaměřené studium a mnoho maturantů uvítalo možnosti, které jim nabízejí školy se sociálním zaměřením.

To nejpodstatnější ale je, že vyšší odborné vzdělání si vydobylo dobrou pozici na trhu práce. Nezaměstnanost absolventů vyšších odborných škol je přijatelná. Na trhu práce tvoří jednu z nejméně nezaměstnaných skupin.

Plat jako středoškolák?

Podle Markéty Pražmové je to díky praktické náplni studia. Pro vyšší odborné vzdělání je to jistě dobrá vizitka, neznámá to ale, že dnes už nemá žádné problémy. Ty nastávají v okamžiku, kdy se absolvent zeptá na platové ohodnocení. Je totiž v katalogu prací neboli takzvaných tabulkách zařazen v nižší platové třídě než absolvent vysokoškolského bakalářského studia.

O vzdělání v tomto typu škol je přesto velký zájem. V současnosti je asi nejpoblíbenějším oborem personalistika a obory spjaté s veřejnou správou. Stále je dost vyšších odborných škol, které nabízejí ekonomicky zaměřené vzdělání. Zájem je také o školy zaměřené například na ekologii. Rovněž uměleckým, grafickým a textilním školám nebo školám

se zaměřením na cestovní ruch neubývá studentů. Velký zájem byl o zdravotnické obory, v minulých letech však byla převážná část z nich převedena na bakalářské studium.

Eva Kosková